

L'hem anat a veure perquè ens parli dels seus contes, de les seves fonts d'inspiració i de la manera com escriu les seves narracions. En Pere Calders ha acceptat de bon grat de contestar a les nostres preguntes per a Cavall Fort.

—Quants anys tenies, quan vas escriure el primer conte?

—Tenia catorze anys. Anava a l'escola Mossèn Cinto i era deixeble del senyor Parunella. Hi havia l'assignatura que en deien de «redacció» que no era altra cosa que aprendre a expressar-se per escrit. El meu primer conte es deia «El primer Arlequí», que es va publicar l'any 1936, en un recull amb set contes més.

«El primer Arlequí» ha estat després reeditat, iniciant el volum *Tots els contes*.

—Abans, però, no en vas publicar cap més?

—En vaig publicar un de molt dolent que es deia «Història fantasma del capil·lar Estrella», però considero que no mereix altra cosa que l'oblit.

—Quin és el contista català que més admires?

—Joaquim Ruyra. És un gran narrador, un narrador excepcional que té una capacitat extraordinària d'explicar una història amb un llenguatge meravellós.

—I dels narradors universals, quins són els teus preferits?

—N'hi ha molts. Però et podria esmentar el narrador nord-americà O'Henry (pseudònim de William Sidney Porter) i l'italià Bontempelli. La influència de Bontempelli en els meus contes ja ha estat molt comentada. També, sens dubte, sento una gran admiració pel rus Txèkov.

Continuem parlant amb en Pere Calders sobre altres contistes i em diu que avui no es llegeix gaire Erckmann-Chatrian. (Erckmann i Chatrian eren dos escriptors francesos del segle passat que van escriure junts les seves obres, que signaven Erckmann-Chatrian). En Calders ens parla amb elogi dels seus *Contes de les vores del Rin*, i quan li diem que precisament treballem en una adaptació d'un d'aquests con-

UNA ENTREVISTA AMB PERE CALDERS

Un dels millors contistes catalans, actuals i de tots els temps, és sens dubte Pere Calders, que ha col·laborat molt sovint a Cavall Fort. Pere Calders i Rossinyol, que va néixer a Barcelona l'any 1912, és també novel·lista, periodista (col·labora habitualment a la premsa diària) i dibuixant. Es va haver d'exiliar l'any 1939 i va residir a Mèxic fins al 1962. L'any 1986 li va ser atorgat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

tes, que es diu «El tresor del vell cavaller», per a publicar-lo a Cavall Fort, se n'alegra molt, perquè diu que és un conte magnífic.

—I dels contistes catalans de la teva generació i dels més joves, quins són els que t'agraden més?

A en Pere Calders, que és l'home més discret del món, li ve costa amunt de donar una resposta a aquesta pregunta, però davant la nostra insistència acaba dient el nom de Joan Oliver (que, en poesia, signava «Pere Quart»). I pel que fa als escriptors més joves, ens diu que hi ha tot un moviment de contistes i narradors, amb noms molt interessants, com potser no havia existit mai a Catalunya.

—En què t'inspires, per a escriure els teus contes?

—Gairebé tots s'inspiren en fets reals, en coses que han passat de debò. Fins i tot alguns contes que semblen molt extraordinaris corresponen a situacions de la vida real, que, si s'observa detingudament, presenta molts casos que poden inspirar una narració.

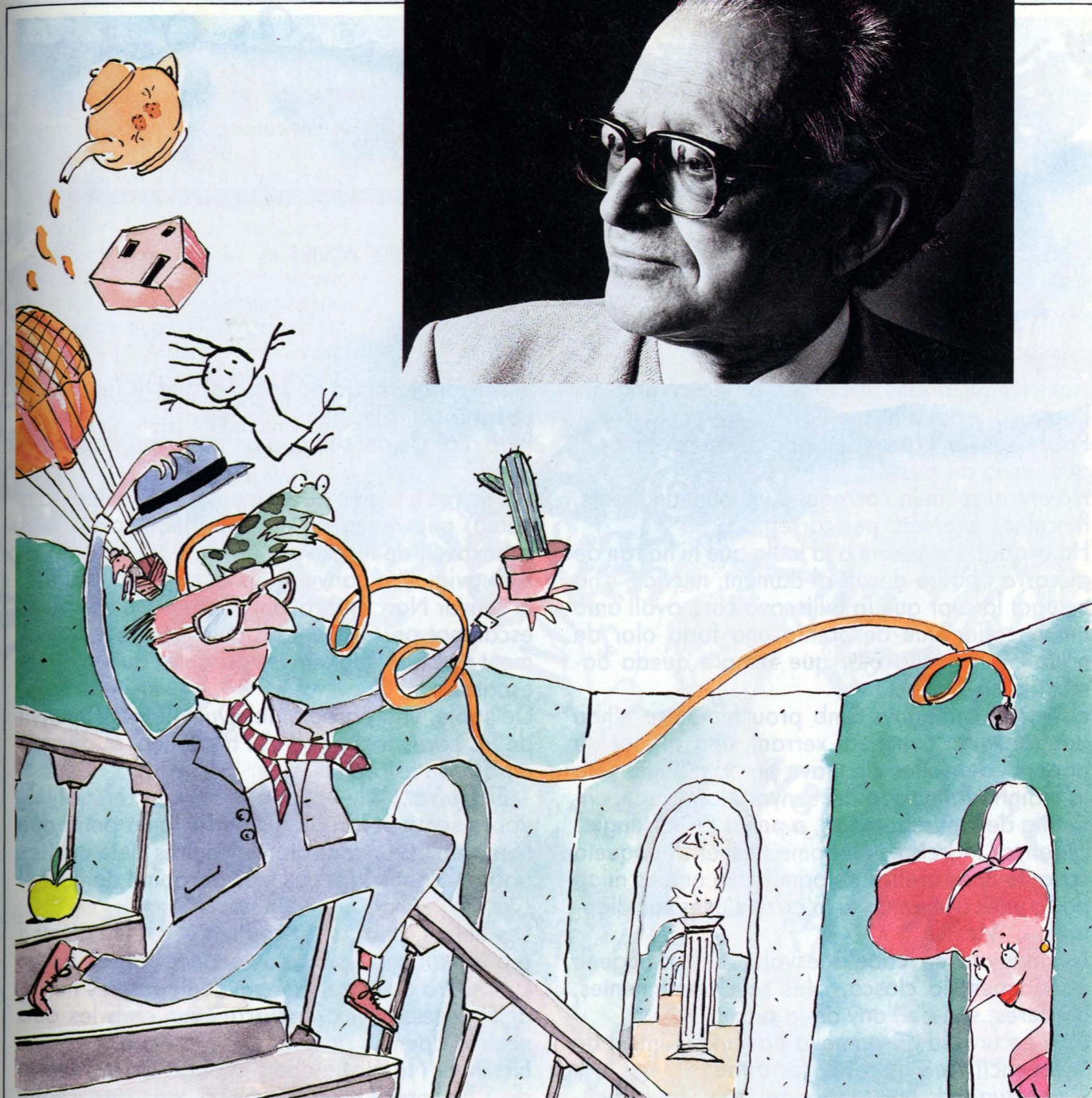
—Segueixes algun mètode especial? Acostumes a prendre notes, de les coses que tens l'ocasió d'observar?

—No, no acostumo a prendre notes. Però, perquè un fet que un ha observat es pugui convertir en un conte, s'ha de viure plenament en un món d'idees. És a dir, s'ha de pensar contínuament en el tema de la narració, en allò que ha de ser un conte, i anar-lo desenvolupant i elaborant mentalment. Jo ho faig així fins que arriba el moment en què considero que ja el tinc prou madurat i em decideixo a escriure'l. Aleshores procuro explicar les coses amb la màxima economia de mitjans, és a dir, amb tota la simplicitat possible, prescindint de tot el que sembla superflu o innecessari.

—I no t'has inspirat mai en la narrativa popular, en les rondalles i les llegendes?

—No. Sento una gran admiració pels contes populars, però no m'han servit mai d'inspiració.

—Ja sé que ara tens un ordinador, i que te'n surts molt bé. Això potser

vol dir que fins ara escrivies a màquina? No escrivs mai a mà?

—Jo sempre he escrit a mà i ara continuo escrivint a mà. I procuro fer-ho tan bé com sé, mirant-m'hi sempre molt, com si es tractés ja de donar a la meua redacció una forma definitiva. Però un cop escrit el meu text a mà el corregeixo i aleshores el passo a màquina —i ara, és clar, a l'ordinador. I és en aquesta última fase del procés quan acabo de polir el meu text, quan hi dono de debò la forma definitiva.

I escric sempre amb el «Fabra» al costat, procurant no fer faltes de

gramàtica ni usar formes incorrectes de llenguatge.

En Pere Calders afirma categòricament que el «Fabra» (el *Diccionari de Pompeu Fabra*) no li ha fallat mai. Vol dir, és clar, que ajustant-se fidelment el que indica el *Diccionari Fabra* sobre quines paraules, i amb quin significat, s'han de fer servir, ha aconseguit sempre de dir exactament allò que volia dir, i que aquesta subjecció no li ha limitat mai l'expressió.

Parlem encara una bona estona amb en Pere Calders sobre temes de llenguatge, i ens diu que admet

de bon grat que un corrector li revisi els seus textos i que accepta les seves esmenes, i que no comprèn la posició d'alguns escriptors que atribueixen a la llengua les pròpies limitacions i s'exasperen quan un corrector els canvia certes coses. En Calders no ho diu, és clar, però sap prou bé que a ell, els correctors, poques li n'hauran de tocar: el resultat d'alguna badada, d'un lapsus, d'un aquells errors deguts especialment a la distracció, i que no perdonen a ningú. ■

Text: ALBERT JANÉ

Il·lustració: MONTSE GINESTA